

መንግስታዊ ስትራቴጂን ውጥን ተዳልዎትን ለበዳ-ኮቪድ-19

ለበዳ ኮቪድ-19 ንምትሕሓዝ መንግስቲ ንስትራቴጂን ተዳልዎትን ኸላሊስዎ ኣሎ። ላዕላዎይ ዕላማ ስትራቴጂና ሓለዎ ቊጽጽር ለበዳ ምዕቃብ ኢዩ። ሃገራውያን ይኹኑ ከባብያውያን ሰበስልጣናት ንዘሎ ኩነታት ብጥቡቕ ክክታተልዎን ብቕልጡፍ ድማ ከከም ኣድላይነቱ ስጉምቲታት ከተኣታትውን ኣለዎም።

ብኣጋጣሚ ዳግመ-ክፍታ ብዕለት 25 መስከረም ኖርወይ ናብ ተወሳኺ ተዳልዎ ዘለዎ ንቡር መዓልታዊ ህይወት ተሰጋጊራ ኢያ። ዘለናዮ ኩነታት ለበዳ ግና ዛጊት እዚ ክንብሎን ክንገማምቶን ዘይንኸለሉ ኩነታት ለበዳ ኢዩ ሰፊኑ ዘሎ። ለብዒ እናገነነ ኣገልግሎት ጥዕናን ክንክንን ድማ ተጽዕኖታት እናኸበዱ ብምኽዱ ንሕብረተሰብና ገዢ ብድሆ ከይኮም ይርከብ። [ዘለናዮ ኩነታት ብምግናኑ ገለ ክንደራርት ዘድሊ ብምኸኑ መንግስቲ በዚ ምክንያት ብዝሕ ዝበሉ ሃገራውያን ስጉምቲታት የተኣታቱ ኣሎ/Situasjonen nå tilser at det er behov for å stramme inn noe, derfor innfører regjeringen flere nasjonale tiltak.](#)

እንጥቀመሉ ስትራቴጂ ኣብ ናይ ቅድመ-ሕጂ ዝነበረ ዝተሞርኮሰ ከይኮ ኣብ ገለ ገለ ቦታታት ነሐድሶ ኣለና። ከም ላዕላዎይ ዕላማ ተታሓሒዝናዮ ዘለና ቊጽጽር ለበዳ ምዕቃብ ከይኮ፡ ንኣገልግሎት ጥዕናን ክንክንን ተጽዕኖታት ከየኸትለሉ ካብ ግኑን ጸር ሕማማትን ተሓከምትን ንክንካላኸል ኢዩ። ማዕረ ማዕረኡ ህዝባውያን ኣገልግሎታትና ብርትዓዊ ደረጃታት ምስሳይን ቊጥባና ምጽዋንን ኢዩ።

ሳዕቤን ኩነታት ለበዳ ንኣገልግሎት ጥዕናን ክንክንን የአፍፎ ብምኸኑ ኢዩ። ሆስፒታላትን ኣገልግሎታት ንኡሳን ዘባታት ካብ ተጽዕኖታት ክገላገላ ኣለዉን። ስለዚ ድማ ስትራቴጂ መንግስቲ ከም ዝስመረሉ ቊጽጽርን ሃገራውያን ሰበስልጣናት ብተሎ ከከም ኩነታቱ ንስጉምቲታት ክትርራ ወይ ንከፋኹሳ ከም ዘለዎም ኢዩ።

ነዚ ንምስላጥ ንኡሳን ዘባታት ይኹና ካልኣት ኣካላት መታን ቀልጢፈን ስጉምቲታት ከተኣታትዎ ተዳልዎኣን ኣብ ሓይ ውሱን ደረጃ ክጽንሕኣ ኣለዉን። ኣብ ዘድሊ ቀልጢፍና ስጉምቲ ብምውሳድ ቊጽጽር ለበዳ ንክንዕቅብ ተዳልዎና ኣገዳሲ መሳርያ ይኹውን ኣሎ።

ቀየስቲ ትንባሀታት

ስግኣታትን ስጉምቲታትን ንምግምጋም ቀየስቲ ዝኹኑ ትንባሀታት ኣብ ስትራተጅና ተስተኻኪሎምን በሪምን ቀሪቦም ኣለው። ስግኣታትን ስጉምቲታትን ንምግምጋም ኣብዘም ዝስዕቡ ሽድሽተ ቀየስቲ ትንባሀታት ይምርኩስ፡

- ብዝሒ ተዓብቲትን ዕቕብንን ተሓክምቲ ሆስፒታላትን (ጠቕላላ ዓቕሚ ዕቁባ ተሓክምቲ)
- ዓቕምትን ቦታ ዕቁባ ጽዑቕ ክንክን ዝሓቱ ተሓክምቲ
- ዝርጋሐ ክሊ ዕድሙ ዕቕብን
- ዓቕሚ ምእላይ ተሓክምቲ ሆስፒታላት
- ዓቕሚ ኣገልግሎት ጥዕናን ክንክንን ንኡሳን ዘባታት
- ሽፈና ክትቦት
- ኣሃዛት ለብዒ

ለበዳ ኮቪድ-19 ንክንግምቶን ክንፈልጦን ኣጸጋሚ ኩይኑ ረኪብናዮ ኣለናን ቀጺሉ እውን እቲ ለበዳ ይኹን ምዕባላታት ሻይረስ ከመይ ክኹውን ኢዩ ንዝተበል ዘይተኣማምን ኩይኑ ኣሎ። እዚ ስትራተጂ እዚ ስለስተ ምዕባላኣዊ ተኸእሎታት እዚ ለበዳ ኢዩ ዝገልጽ።

- ትሑት ደረጃ ኣሃዛት ተዓብቲት ሆስፒታል ንሕብረተሰብና ዘየሰክፍ ሳዕቤናት ምስፍሕፋሕ ለብዒን
- ደረጃ ተዓብቲት ሆስፒታል ገለ ልዕል ዝበለን ምስፍሕፋሕ ለብዒ ንሕብረተሰብና ብገለ ደረጃ ዝጸሉን
- ልዑል ደረጃ ተዓብቲት ሆስፒታልን ምስፍሕፋሕ ለብዒ ንሕብረተሰብና ብከቢድ ደረጃ ዝጸሉን።

ዘይተኣማምን ኩነታት ብምኒኑ ክመጽእ ዝኸእል ምዕባላታት ለበዳ ኢዩ እዚ። ንምዕባላ እዚ ለበዳ ክጸልውዎ ዝኸእሉ ኣውራ ሓሙሽተ ሮቛሒታት ኣለው። ደረጃ ዓቕሚ ምክልኻል ድሕሪ ክትበት ወይ ረኽሲ፡ ምስፍሕፍሕ ሻይረስ ኣብ ቅነ ወቕቲ ሓጋይ፡ ዝተቐያየረ ባህሪ ዝህልዎም ሓይስቲ ዓይነታት ሻይረሳት፡ ህዝብና ካብ ሻይረስ ንምክልኻል ዝምልከትዎ ወገኖቲ ቅጥዕታት ክሳብ ክንደይ ዮኸብሮምን ረኽስታት ትበታት ስርዓተ ምስትንፋስ ክሳብ ክንደይ ይኸሰቱን ዝኣመሰሉ ሮቛሒታት ኢዮም።

ክትትልን ተዳልዎን

ዘሎ ቁጽጽር ኣብ ቦትኡ ንክዕቀብ ከባብያውያን ይኹኑ ሃገራውያን ሰበስልጣናት ንዘለናዮ ኩነታት ብጥብቂ ክከታተልዎን ከከም ኩነታቱ ድማ ዘድሊ ስጉምቲታት ከተኣታትው ኣገዳሲ ኢዩ። ስለዚ ድማ ኣብዚ ሕጂ እዋን ዘሎ ደረጃ ተዳልዎ ክሳብ ወርሒ ሚያዝያ ንክቕጽል መንግስቲ ወሲኑ ኣሎ።

ለበዳ ኣብ ቍጽጽር ንምእታው ዕማም- TISK- መርመራ፡ግለላን ምንዳይ ምንጪ ለብዒን ወሳንነት ጸኒሕዎ ኢዩ። ንኡሳን ዞባታትን ትካላት ትዕናታትን ኣብ ሰሰሙን ን10 ሚእታዊት ካብ ህዝብና ፈጣን መርመራ ንምክያድ ንክዋፈሩ ድልው ዓቕሚ ኣለውን። ቀጺሉ እውን ኣኣብ ሓይ ሰሙን ሓይ ሚእታዊት ካብ ህዝብና ንክኸታትቦን ኣብ ውሽጢ ሓሙሽተ ሳምንታት ድማ ናብ ሓሙሽተ ሚእታዊት ክብ ንክብልኡን ድሉው ዓቕሚ ክህልውን ይግባእ።